

Nesaikingas lošimas gali sukelti priklausomybę

Eitvydo Kinaičio nuotr.

KAUNO MARIAS UŽTVINDĖ MAURAI

Į Kauno marių paplūdimį atėję kauniečiai mato stendą, skelbiantį, kad vyksta brangiai kainuojantis dumblių tvarkymo projektas. Bet dumblių mariose – daug. „Kaip suprasti?“ – klausia smalsuoliai.

Sukelia nepatogumų

Daug poilsiautojų pastarosiomis dienomis pritraukiančio Kauno marių paplūdimio patrauklumą mažina vandenyje išsidraikę ir apie kojas besipinantys maurai.

Kai kas į tokį vandenį net vengia bristi, o norintys patirti tikrą maudymosi atgaivą, plaukia tolyn, tikėdamiesi rasti žolių neuždengtą plotą. Tokie skaidresnio vandens ieškotojai kelia problemų gelbėtojams, stebintiems, kad besimaudantieji neplauktų už plūdurių.

Tai ne vienintelė gelbėtojų darba ir poilsiautojų pramogas komplikuojanti aplinkybė.

“

Projektas yra eksperimentinis, jo tikslas – ne išvalyti viską, bet parodyti, kaip tai galima padaryti, kokių rezultatų pasiekti, kaip panaudoti surinktą biomasę kitiems tikslams.

”

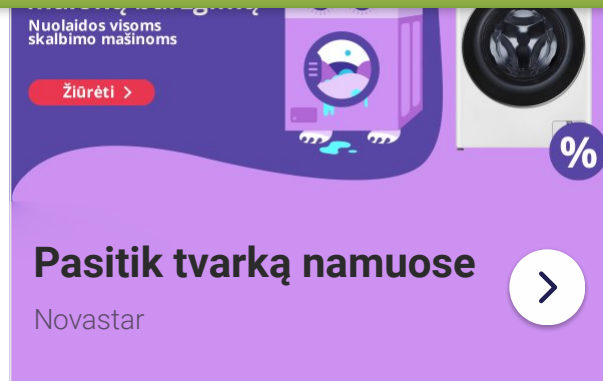
„Žolių šiais metais Kauno mariose gal nedaugiau nei įprastai, tačiau sunku suprasti, koks čia dumblių tvarkymo projektas vykdomas. Skelbiama, kad projektui skirtos įspūdingos sumos, bet rezultato nei mes, nei čia atėję poilsiautojai nemato“, – stebėjosi gelbėtojas Artūras Armonas, žvelgdamas ne tik į vandens paviršių, bet ir į plūdurus užklojusius žolių pluoštus.

Jis pridūrė girdėjęs ir apie stende minimą dumbliams rinkti jau pastatytą specialų laivą.

Ne visi kenksmingi

Situaciją Kauno mariose „Kauno dienai“ komentavusi Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Gamtos tyrimų centras (GTC) vyriausioji mokslo darbuotoja, dumblių tvarkymo projekto vadovė Judita Koreivienė pabrėžė, kad Kauno mariose dėmesį atkreipiantys dumbliai yra dviejų rūšių – kenksmingi ir ne.

„Buvau nuvažiavusi prie Kauno marių, į Grabučiškes, pasižiūrėti, kas darosi. Mačiau dideles santalkas maurų. Tai siūliniai žaliadumbliai. Tokie dumbliai pavojaus žmogaus sveiktai nekelia. Bet paplūdimiuose jie neatrodo estetiškai, veliasi tarp kojų, sukelia įvairių nepatogumų“, – sakė pašnekovė.

Ji atkreipė dėmesį, kad saugotis reikia vadinamųjų melsvabakterių dumblių, nes jie išskiria žmogui kenksmingą medžiagą – ciano toksiną.

„Melsvabakteres galima atpažinti pagal melsvą atspalvį vandens paviršiuje. Pavojingi melsvabakterių žydėjimai Kauno mariose prasideda apie liepos vidurį, rugpjūčio pradžioje koncentracija jau būna didelė ir išsilaiko dar kelis mėnesius“, – perspėjo mokslininkė.

Grėsmė sveikatai

Pabrėžiama, kad dumblių dauginimąsi skatina cheminių trąšų naudojimas, nepakankamai išvalytos nuotekos, buityje naudojami cheminiai preparatai, kurie per įvairias nuotėkų sistemas patenka į vandens telkinius, sukelia vandens žydėjimą. Tokio masto reiškiniai Lietuvoje esančiuose vandens telkiniuose plečiasi.

Ypač dideli dumblių kiekiai – Dubysos, Jūros, Nevėžio, Šventosios vandenyse.

„Kauno mariose aptiktos toksinų koncentracijos kėlė grėsmę žmogaus sveikatai ir gyviems organizmams“, – teigiama GTC tinklalapyje skelbiamoje mokslininkų išvadoje.

Rezultatas: tirštai sužėlę maurai užklojo paplūdimyje esančius plūdurus. (Eitvydo Kinaičio nuotr.)

Laivas dar atplauks

J.Koreivienė pabrėžė, kad plaukiojantis dumblių surinkimo įrenginys, kurio pasigedo gelbėtojai, šiuo metu renka dumblius kitose vietose. Iš viso yra du tokie įrenginiai.

Mokslininkė papasakojo, kad dumblių tvarkymo projektas vykdomas Simno ežere, Šventosios, Nevėžio, Dubysos, Jūros upėse ir keliuose Lenkijoje esančiuose ežeruose. Per pusvalandį surenkama nuo 50 iki 100 kg supresuotos maurų biomasės. Praėjusiais metais Šventosios upėje buvo surinkta per 18 t siūlinių žaliadumblių.

J.Koreivienė informavo, kad dumblius renkantis laivas savo galimybes Kauno mariose pademonstruos ateinančio rugsėjo pradžioje.

„Bet tai nereiškia, kad visą biomasę bus išvalyta. Projektas yra eksperimentinis, jo tikslas – ne išvalyti viską, bet parodyti, kaip tai galima padaryti, kokių rezultatų pasiekti, kaip panaudoti surinktą biomasę kitiems tikslams, pavyzdžiui, aukštos ekonominės vertės bioproduktams gaminti“, – apie projekto prasmę kalbėjo J.Koreivienė.

Jos įsitikinimu, būtų tikslinga, jei, projektui pasibaigus, dumblių surinkimo įrenginys maurų užtvindytose Kauno mariose būtų pradėtas naudoti darbo režimu.